

BAKURUBASANNI

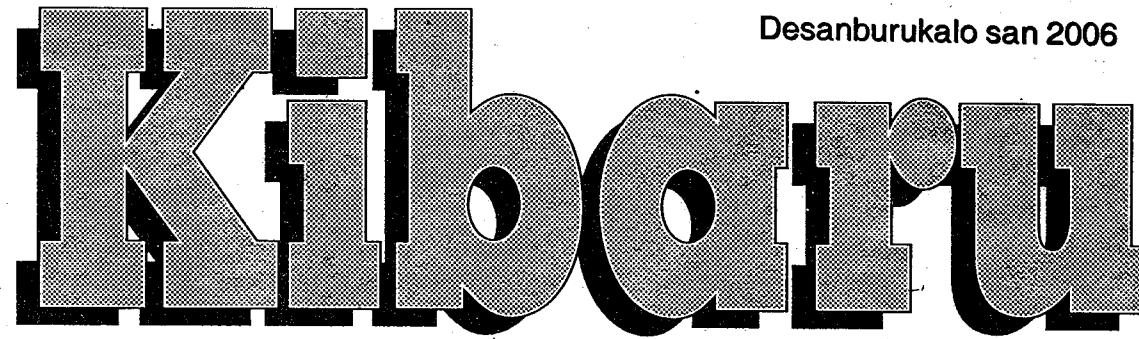
(nimero 12 songo)

Mali kono = Dōrōme 300

Afiriki kono = Dōrōme 600

Jamana were = Dōrōme 1000

Desanburukalo san 2006

Kunnafonisében bota kalo o kalo. BP: 24 Telefoni : 221-21-04. Bosola Bamako-Mali. San 34nan boko 419nan A songo : dōrōme 15

Wulakonobaaraw nafaw jirabaaw ka sugu ma diya kosebe

Wulakonobaaraw nafaw jirali min daminena Bamako nowanburukalo tile 17 k'a kuncé a tile 23, n'a b'e wele nansarakan na SIAGIRI, o tun labenna Mali senekelaw ka tonba APCAM fe. Sene minisiriso, baganmara ni monni minisiriso ani dunkafa sabati cakeda, laben in sabatira olu ka deme kono. A kolosira ko baarakela 300 nōgōnna bolofénw jirala kene kan. Misi 120 jirala ani fēn suguya werew 800 hake. Bolofénjira in labenbaaw ka jate la, don o don mogō 5000 tun bēna a ne da fēnjirata ninnu kan.

Wulakonobaaraw nafaw jirabaaw bora nansarala ni Farafinna. Gelya damadōw kolosira. Modibo Jara min ka baara nesinnen nōnōma, o y'a jira ko sonin minnu tun jora bolofénjiralaw ye, olu tun ka dōgo kojugu ani u sara tun ka ca. Sonin kelenna kono bonya tun ye meterekare 9 ye; nk'a luwanzesara tun ye sefawari 47.200 ye. Mogōw bolofénw laseli u sigiyorow la, o fana tun ka gelen; ji saniman soroli tun b'o cogo la. Nek'en tun te laboli ke, u

Kunnafo surun

Dogotoro miliyon 59: O dogotoro hake de be dije kono. N'i y'olu tila kulu saba ye, «OMS» ka jate la, kulu kelen bēs be Ameriki gun kan.

Mankoro toni 4.751 : O toni hake de labora Mali kono pankurun na san 2006 kōnōna na. Kēmesarada la tēme kera san 2005 ta kan ni 44 ye.

Miliyari 14 ani miliyon 500 : Lamerikenjamana y'o wari hake lahidu ta Mali ye faantanya keleli kama ■

Senefenw ni jiridenw bayelemabaa do

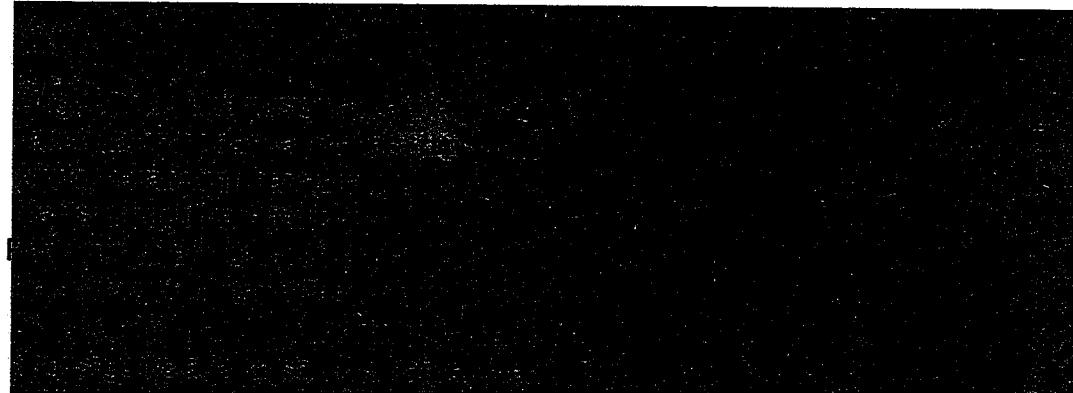
yōrō tun ka jan sigiyorow fana na. Baarakelaw ma wele foroba barow kene kan. O kera sababu ye olu ma se ka nōgōn dōn ka masala u ka baaraw cogow kan.

Madamu Mabo Sakiliba fana da sera o yōrō in ma. Ale ye senefenw bayelemabaa ni jiridenjibola ye, a y'a jira ko baro be jēnogonya don baarakelaw ni nōgōn ce. Filelikela tun ka ca ni sannikela ye fo ka damatēme. O de koson mogōw ma

sugu duman ke.

Mali senekelaw ka tonba nemogōba Bakari Togola ka fo la, u bēn'u janto gelya kolosilen ninnu na, walasa san nataw sugu k'a jōbaaw nimisi wasa. A sōrla k'a ka nisondiya jira baarakelaw la ka bō nansarala ni Farafinna sanni a ka kanben da san 2008 bolofénjiraw kama.

Moriba Kulubali
Dokala Yusufu Jara

Duguw ni burudamesigidaw ani kinw sigili

Nowanburukalo temenen in kibaru kono, an kumana sariyaw kan, minnu be dugutigi, burudamesigidatigi walima kintigita cogo n'a ka baaraketaw kofo. Nin desanburukalo in na, an be sariya ninnu kono to lase Kibaru kanubaaw ma

Bolofara sabanan. Nangiliw ani kuntigiya bancogo.

Sariyasen 20nan : Goferenaman togola lasigiden min be serkili walima Bamako faaba la, o be se ka dugutigi, burudamesigidatigi walima kintigi nangi nin cogoya ninnu na :

- kankarimadali;
- bolo boli kuntigiya la waati do kono;
- kuntigiya dabilali

Dugutigi, burudamesigidatigi walima kintigi te se ka nangi, kasoro a ma wele ka sigi, a ka nefoli ke folo a nominekun na.

Sariyasen 21nan : Kankarimadali ye laadilikan ye, goferenaman togola lasigiden min be serkili walima san tamako faaba la, o be min seben ka sanna fagutigi, burudamesigidatigi kemesaradikintigi ma, ni fili y'o soro a ka jamanara konona na.

Sariyasen 22nan : Bolo boli baara la, o ye kuntigiya lajocogo do ye waati do kono, min kuntaala man kan ka teme kalo 3 kan.

Sariyasen 23nan : Dugutigi, burudamesigidatigi walima kintigi ka kuntigiya be ban n'a bora a ka kuntigiya joyoro la, n'a ye kuntigiya bila n'a yere ye walima n'a fatura.

Ni kuntigi bora a joyoro la, walima n'a ye kuntigiya bila n'a yere ye, walima n'a fatura, fanga be seben ke min b'a jira ko kuntigi te dugu, burudamesigida walima kin na.

Sariyasen 24nan : Kuntigi boli kuntigiya la, o y'a ka baara banni ye. Kuntigi be bo kuntigiya la ni fingeba y'a soro a ka baara konona na. Ote ke ni fanga m'o ko sebekoro segesegé.

Sariyasen 25nan : Dugutigi, burudamesigidatigi walima kintigi sebekoro nangili fo ka mafineya se a ma, o be na n'a boli ye a joyoro la.

Sariyasen 26nan : Ni dugutigi, burudamesigidatigi walima kintigi b'a fe k'a joyoro labila, a b'a ka baarabilaseben di a ka meri ma, a

k'a ci goferenaman togola lasigiden min be serkili walima Bamako faaba la, o ma. O joyorolabila in be ke ni goferenaman togola lasigiden y'a seben soro, walima ni joyorolabilaseben in bilalen ye tile 30 dafa a ka baarakeyoro la.

Sariyasen 27nan : Dugutigi, burudamesigidatigi walima kintigi mana fatu, u ka konseyejekulu b'o kunnafoni lase meri n'u ka goferenaman togola lasigiden ma komini kono.

Sariyasen 28nan : Ni kuntigi te dugu, burudamesigida walima kin na waati min na, n'a te so walima n'a balilen don, sigida laada la, min n'a joyoroka ka kan, o be bila a no na walima u ka konseyejekulu be mogokelen sugandi u la, o ka kuntigi joyoro fa. O joyorofa in kuntaala be se :

- kalo 6 ma ni kuntigi joyoro minnen don a la walima n'a yere kelen don k'a joyoro labila;
- kalo 12 ni kuntigi fatulen don.

Dakun filanan : Dugu, burudamesigida walima kin kono seyeje kulu.

Bolofara folo : Konseyejekulu mogow n'u tacogo

Sariyasen 29nan : Dugu, burudamesigida walima kin feno feno na, dutigi walima u ka cidenw be lajeba do ke konseyew tali la. Goferenaman togola lasigiden min be komini kunna, konseyeta in be k'o ni meri nena. Goferenaman togola lasigiden min be serkili walima Bamako faaba kunna, o be konseye ninnu ka konseyeya seereyasaben dilan.

Mogo si te se ka ta konseyeya la n'a si hake te san 18 bo;

Nin mogosuguya ninnu fana te se ka kekonseyeye edugu, burudamesigida walima kin na :

- Minnu nangira ko jugu do keli fe;
- Minnu nangira ko jugu do keli fe ka

laban k'u bali u ka hakew la.

Sariyasen 30nan : Dugu walima burudamesigida kelen konseye hake b'a ta mog 5 la ka se 11 ma. Kin ta hake b'a ta mog 11 na ka se 15 ma. Hadamaden hake jatemine laban min kera dugu, burudamesigida, walima kin kono, konseye hake be tali k'o jate la.

Jatew cogoya file :

Dugu :

- dugu min jama hake te mog 1000 bo, o ye konseye 5 ye.
- dugu min jama hake b'a ta mog 1000 na ka se 1500 ma, oye konseye 7 ye.
- dugu min jama hake b'a ta mog 1501 na ka se 5000 ma, oye konseye 9 ye.
- dugu min jama hake ka ca ni 5000 ye, o ye konseye 11 ye.

Burudamesigida :

- sigida min jama hake te mog 500 bo, o ye konseye 5 ye.
- sigida min jama hake b'a ta mog 500 la ka se 1000 ma, o ye konseye 7 ye.
- sigida min jama hake b'a ta mog 1001 na ka se 3000 ma, oye konseye 9 ye.
- sigida min jama hake ka ca mog 3000 ye, o ye konseye 11 ye.

Kin :

- kin min jama hake te mog 1500 bo, o ye konseye 11 ye.
- kin min jama hake b'a ta mog 1500 la ka se 3000 ma, o ye konseye 13 ye.
- kin min jama hake ka ca mog 3000 ye, o ye konseye 15 ye.

Sariyasen 31nan : Konseye ka konseyeya kuntaala ye san 5 ye. Konseye minnu ka sarati dafara, u be se ka ta kokura konseyeya la.

Bolofara filanan : Konseyew ka baaraw

Sariyasen 32nan : Dugutigi, burudamesigidatigi walima kintigika

dème kono, konseyebé sigidalamogow lafaamuya ka dusu don u kono u ka yerejebaaraw la ani k'u senkörömadon sigida yiriwalibaara bolodalenw waleyali la.

Sariyaset 33nan : Dugu, burudamesigida walima kin konseyejekulu be se ka lapiniw ke, minnu nafa ka bon baaraw sabatili la.

Sariya walima fanga min be konseyejekulu kunna, ob'a yamaruya a k'a hakilila fo sigida ko caman na; nka wajibi don a hakilila ka jini nin ko ninnu na :

- sene, baganmara, jirituru, monni ani kungo kono wuluyaalaw;
  - forobafenw sigiyoroko n'u topotoko :
  - dugukolow ni sigiyorow labennibaaraw bolodali n'u waleyali;
  - sigida n'a lamini lakanani ani ji ni kungo nafamafenw topotoli;
  - sigiyorokokelew ni dugukolokokelew dalasali;
  - kominiyiriwalibaara bolodalika, nesin dugu, buguda walima kin ma.
- Sariyaset 34nan :** Sara te konseyejekulu mögo ye a ka baara la. Nka dugu, buguda walima kin konseyew ni taakasegin musaka ka kan. Cakeda min b'u bila taama na, o b'o musaka in sara u ye.

Bolofara sabanan : Konseyeyabaara kecogo

Sariyaset 35nan : Kuma min mana dajira dugutigi, bugudatigi walima kintigila, a b'a ka konseyejekulu lasigi o kunna. Jaabi minnu mana bo o laje la, o be ke seben ye ka ci u hakilila jinibaa ma.

Bolofara naaninan : Konseyejekulu bolo boli konseyeyela, jekulu cili n'a dabilali ani a lakuruyali.

Sariyaset 36nan : Konseyejekulu bolo boli konseyela, o'y'u ka baara lajoli ye waati do kono.

Obe se ka jesiindugu, buguda walima kin konseyejekulu ma n'a y'a ka baara sariya soso. A be se ka jesiin konseye kelenna fana ma n'u be kasola walima ni fijeba y'u soro u ka baara kono. Goferenaman togola lasigiden min be marayoró walima Bamako faaba kunna, o be konseye walima konseyejekulu bolo bo baara la. A

kuntaala te teme kalo 3 kan. Kalo saba in mana dafa ni konseyejekulu ciliko ma fo, a b'a ka baara damine.

Sariyaset 37nan : Konseyejekulu cili ye konseyew ka baara dabilai ye.

Fanga min be konseyejekulu kunna n'o seereyara a la ko baara sariyaw te ka labato, ko konseyejekulu te ka baara k'a kecogo la bilen, goferenaman togola lasigiden min be marayoró walima Bamako faaba kunna, o be konseyejekulu ci.

Sariyaset 38nan : Ni konseyejekulu cira, dugutigi, burudamesigidatigi walima kintigi kelen b'a ka baaraw ke kalo 12 kuntaala kono.

Sariyaset 39nan : Ni konseyejekulu mögo dögoyara ka se tilance ma, konseyeta do be ke k'u dafa, ni konseyesigi kura to ka jan kalo 12 ye.

Sariyaset 40nan : Konseye kura minnu tara ka dafali ke, olu ka konseyeya sarati be dafa körolenw ta waati kelen na.

Sariyaset 41nan : Konseyejekulu ka baara banni ye jekulu cili, a ka sarati dafali, walima konseyew mana baara bila n'u yere ye.

Tilayoró sabanan : Kunnafoi labanw
Sariyaset 42nan : Minisiriw ka laje senfe, konseyew tacogo dugu, burudamesigida walima kin na, o ni konseyejekulu mögów ka baara kecogo be dantige.

Sariyaset 43nan : Sariya kura talen in be körolenw bin, kerékerénneny la sariya minnu tara marabolow togó la. N'o ye sariya n° 95-034 min tara san 1995 awirilikalo tile 12, o sariyaset 60, 61, 62 ani 70nan. Sariya n° 98-010 min tara san 1998 zuwenkalo tile 19, o ye yelema don san 1995 ta la. Ale fana yelemana sariya n° 98-066 fe, o min tara san 1998 desanburukalo tile 30.

Jamanakuntigisariya n° 53 DL min tara san 1959 marisikalo tile 28, duguw maracogo kan kasoro Mali m'a yere ta, ani sariya n° 59-63-AO LRS min tara san 1959 desanburukalo tile 30 burudamesigidaw maracogo n'u konseyejekuluw sigicogo la kasoro Mali m'a yere ta, olu fana binna.

Bamako, zuwenkalo tile 28 san 2006

Keneya

Jabeti ka tineni barika bonyara dijé kono

Folo, a tun be fo jabeti ma faamabana, bawo se be mögo minnu ye, u te baara ke, u te woosi, u fari ka di u ye, sukaromafenw ni tulumafenw ka di u ye, olu de tun ka bana don. Nka sisani, bana in be faama ni faantan bee miné, minnu taalan ye sukarobadun ni tulubadun ye, kasoro u te to ka farikololabaara walima farikolonénaje caman ke.

Dije tömba min jesiinnen jabeti keleli ma, o y'a jira ko jabeti be mögo miliyon 200 ni ko la bi dijé kono, miniti kelen o kelen a be mögo 6 faga. San o san mögo miliyon 7 be fara jabetitow kan.

Jateminew y'a jira ko jabetito mögo miliyon 350 cela, këmesarada la, 80 ye faantanw ye.

Jabeti, ni dòw ko a ma sukarocayabana, walima sukarodunbana; dòw yere b'a file bon ye, o ye bana ye min be ke sababu ye ka bana werew lase hadamaden ma; i n'a fo fiyen, komokililabanaw, joli këneyabaliw, ani dusukunnabana suguya caman, bonyalibanaw ani fununbanaw.

Kolosiliw y'a jira ko ni wulikajow ma sabati, ka dème don wulakonómogow la dijé fan tan ni naani kono, jabeti be se ka ke sababu ye k'u silasa doonin - doonin yanni san këme ce, kasoro u te o kalama.

Felandijamana këneya tigilamogo dòw y'a jira ko mögo minnu ka jabeti ma juguya, n'a b'a damine na, walima n'u sominen don u yere la, olu be se k'u wasa don farikolonénaje ni farikolon na, ka to k'olu ke doonin - doonin. Dumuniko nasiraw la, u k'u farati sogo bilen, tulumafenw ani sukaromafenw na.

Mahamadu Konta

Afiriki marali jujon nansaraw fε

Nansara minnu nana Afiriki yaala san 1700 banwaati la ka don 1800 kono na, olu y'a kolosi ko Eropu makonfen caman be soro a kono. Sabula, o waatiw la, nansarala fen dilannenw tun cayara kojugu; u feereyoro tun t'u bolotuguni u ka gun kan yen. U y'a nini ka jamana werew mara walasa u ka feereyoro werew soro u bolofenw na.

Fen minnu fana be labaara iziniw na, o camantun te soro nansarala; nka a yera k'olu ka ca Afiriki kono. Afiriki marali jujon bora o ko fila ninnu na, nansaraw fε. Nansaraw nebofenw kera koori, tiga, sikolo, negemafenw...

U y'a kolosi fana, k'o fen ninnu labaaralen be se ka na feere da gelén na Afiriki mogow ma, ka nafaba soro u la. O de kama Afiriki yaalabaaw ka jateminekow kunnafoni soroen ko nansaraw fε, u girinna ka da Afiriki kan, a maraliko la. U bee y'a nini k'u beremayoro mine k'u ka fanga sigi o kan.

Nansarajamana minnu wulila k'u jo o hukumu kono, o ye Faransi, Angilejamana, Poretigali, Alimanji, Beliziki, Esipani, Itali... N'u yeredama tun te nini ka kelle Afiriki tilali la.

Yanni a ka se o kundama ma, u ye nogonye do ke Berilen, Alimanji faaba la san 1885 ka ben Afiriki tilacogo kan u ni nogon ce.

O kofe, u nana Afiriki kelle, k'a mara ni mugu ni kise ye. Gelew tun b'u bolo ka fara marifajugu tow kan, Afiriki mogow tun te gelé sidon.

Nansaraw mako be senefen minnu na, olu seneni kera wajibi ye umajamana maralenw kan; ka labank'o senefen soroen feereli wajibya a marabaa ma, odungosongona.

Nansaraw ye barasiw, sirabaw, babiliw, negesiraw ani batondankanw labenosenefen ninnulaseli kama kogojidaw la, sanni k'u ce ka nansarala magen. A baara bee kera Afiriki mogow woosigi n'u joli la, a tun be fo min ma «forsébaara» sabula sara tun ta kebaaw ye.

Nafolo haké min tun be soro Afiri jamanaw kan, Ala kelen pewu de tun b'o don.

Nansaraw ye Afiriki tila u ni nogon ce nin cogo la : Faransi ka jamana maralenw : Alizeri, Maroku, Tinizi, Moritani, Senegali, Burukina, Kodiwari, Lagine Konakiri, Nizeri, Cadi, Kameruni, Gabon, Kongo Barazawili, Santarafiriki, Madagasikari, Bene, Mali. Angile ka jamana maralenw : Nizeriya, Gana, Saralon, Ganbi, Sudan, Uganda, Keniya, Zimbawe, Bosuwana, Eziputi, Zanbi, Malawi, Afirikidisidi (Faransi ye Eziputi bosi Angilew la sanni Berilen nogonye ka ke).

Poretigali ka jamana maralenw : Gine Bisawo, Angola, Mozanbiki.

Alimanji ka jamana maralenw : Namibi, Tanzani, Togo (Alimankelé kuncelen san 1918, Faransi ye Togo bosi Alimanji na, Angilew fana ye Namibi ni Tanzani bosi a la).

Beliziki ka jamana maralenw : Kongo Kinisasa, Urwanda, Burundi (Faransi ye Kongo Kinisasa bosi Beliziki la sanni Berilen nogonye ka ke, Angilew fana ye Urwanda ni Burundi mine a la).

Itali ka jamana maralenw : Libi, Ecopi, Tanzani. Itali ye Alimanji deme Alimankelé la, kelle bannen san 1918 na, Ecopi ni Tanzani bosisira Itali la Angilew fe; Libi y'a yere ta).

Esipani ka jamana maralenw : Saharawi (n'o ye Sahara Okisidantali ye), ani Gine Ekuatoriiali

Mali sorcoco Faransi fε

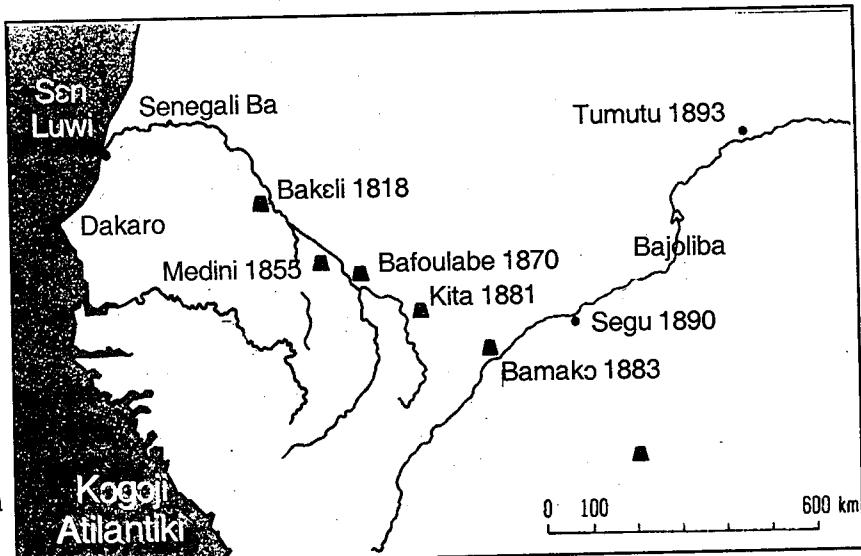
San 1700 ni 1800 kono na, fanga tijenéne kelemasa caman bolo, ka Mali to Segufanga, Karatafanga, Kenedugufanga ani Masinafanga bolo, tubabuw y'a naniya ka jamana ke u ta ye.

Benbaliya min tun be faamaw ni nogon ce, n'u ma son k'u tege di nogon ma ka sira da tubabu ne, ka fara u bolokélékeminew fanga ddogoya kan nansaraw nekoro, Faransi y'a jatamine k'a cookoli damine Mali kono san 1855 waati la.

Tubabutile damine :

Tubabu ka fanga walangatali ka don Mali kono, n'o tun be wele Sudanjamana, larabukan na, o kera Fedéribu haminako folow do

Mali sorcoco
Faransi fe sanni
san 1900 ka dafa

ye. Ale tun ye Faransi ka gofereneri sigilen ye Senegali. Fedéribu ni bee b'a don ni Pataraba ye, a folola ka faamasow sigi - sigi Bajoliba ni

Senegali Ba jurukun fε.
Senegalijamana na, a ye faamaso do jo Bakeli san 1818 na; ka do fana joli naniya siri Kayi Medini Mali

mineni kama.

Medini mineni :

Medini ye Kayi Kaso dugu do ye, Senegali Ba dala; a ni Kayi dugukonona ce man jan kosebe. Baton tun be bo Senegali ka na dan yen. Nansara jagokela minnu tun be Sen Luwi, olu tun ye Medini kanu kosebe.

San 1855 setanburukalo tile 12, Pataraba ni sorodasi 1.300 donna Kayi. U selen Medini, Pataraba ni Kaso jamana faama Sanbala ye noggonye ke. A ye dugukolo do san o bolo san 1855 okutoburukalo tile 5, a ka faamoso joli kama, ka metisi jagokela do sigi yen ka sorodasi 50 to o bolo. O metisike in tun ye Poli Holi ye.

Poli Holi ni Laji Umaru Tali karila nogon na Medini nofe san 1857. A ye Medini minen.

Kita mineni :

Borinisi Desiboridi kelen tubabukel kintigi ye, o hamina folo kera Kita mineni ye; k'a ka faamoso sigi yen. San 1881 zanwuyekalo tile 9, Borinisi Desiboridi n'a ka kellebolo bora Medini ka badakere mine ka Kita seger. San 1881 feburuyekalo tile 7 soggomadalanege kanje 10nan, u donna Kita. Kitakaw farala tubabuw kan. O yoroonin bee la u ye faamoso jyocro jate mine k'u k'o baara kan. Nka o waleya in ma ke Gumankaw feko ye. Gumankaw be Kita ni worodugu ce ka digi koren kan ni kilometere 9 noggonna ye. Gumankokaw murutira; san 1881 feburuyekalo tile 11 Borinisi Desiboridi n'a ka kellecaw ye lere 4 ke ka Gumankaw bon ni gel ye. Kita mineni koloow kera :

- jagosira min tun be Sahara ni Worodugu mogow ce o datugura.

- Tubabuw tun y'a jira k'u be teriyasiranini na, nka a donna k'o te, k'u jamanamarala don. Laji Umaru Tali moden min tun be Segu fanga la n'o ye Amadu Tali ye, Kita minenen o siranna a ko to ne. Tubabuw ka kelle kintigi do minenen tun b'o bolo n'o ye Kapiteni Galiyeni ye, a y'o labila.

Bamako mineni :

Medini ni Kita minenen ko,

Borinisi Desiboridi hami sabanan kera Bamako mineni ye. U bora Kita san 1883 zanwuyekalo tile 7 ka don Bamako feburuyekalo tile folo. O waati la Birama Nare tun be dugutigya la; o dogoke Titi Nare ye Borinisi Desiboridi bisimila. O kofe, Arisinari bilala tubabukel kunna; o ye a k'a faamoso joli damine san 1883 feburuyekalo tile 7. Narew ni Turew y'a naniya ka fara tubabuw kan ka muruti Segu faama Amadu Tali ma. O konona na, Samori Ture tun b'a fe ka Bamako mine tubabuw la san 1883 awirilikalo la, Sahara jagosira min tigera a-la walasa a na se k'o segin a cogo koro la; sabula a ka jamana yiriwalan tun be bo o jagosira in na.

Sanni Faransi ka se ka Mali mine k'a mara a ferema, a ka kellecaw ni fangatigi caman karila nogon na a ko la; i n'a fo Laji Umaru Tali, Tukulerijamana faama, Samori Ture Wasolon faama, Amadu Tali Segu faama, Ba Benba Tarawele Kenedugu faama, Burudame, ani Bobow.

Zenerali Luwi Federibu min tun be wele Pataraba, a bangera san 1818 ka fatu san 1889.. A kera Farafinna tilebinyanfan gofereneri ba ye sine fila (1854 -1861) ani (1863 -1865)

Labitani Ponde ye san kem'e sor

Ponde dogotoreoko sigira sen kan san 1906 la; o ni ninan ce ye san kem'e ye. Ale de kera dogotoreoso folo ye Sudanjamana (Mali) kono, labitani togo dara minnu na. A be jo tuma min na, o y'a sogo gelyaba be keneya sabatili la jamana kono. O de koson Faransi y'a naniya ka labitani do jo Bamako, mogow segesegeli kama, minnu be wele sorodasiceta la. Sabula kenevako segesegeli ye wajibi y'olu kan. Sorodasic kuraw tun be ta Bamako, k'u bila ka taa jamana werew la Faransi togo la. Ponde togo dara dogotoreosoin na, a be kulu jan min sanfe ka da o cogoya kan. Kulu in be Bamako ni keneke ce; a janya sanfe, o ye metere 300 ye. Tubabusorodasiw de tun be kulu wele signindenw togo la. Ponzekulu welela Puwen G, Kuluba kulu tun be wele Puwen E, Kati kulu tun be wele Puwen A. Sanni tubabuw ka Ponzekulu togo da Ponde, a tun be wele dugu sigibaaw fe Mobaak kankari.

Mogow tun be kulu in jate mine jinemayoro ye. O de koson kabini tubabuw y'a naniya ka labitani Ponde jo kulu jan in sanfe, baaraw ye yoboyabako caman ke k'a sababu k'o hakililajugu in ye. Nka lakaniliw y'a jira k'o tun te bisigya gansan ye. Sabula Sarasan NFabilen Konate min tun ye sorodasi somanke kogolen ye, n'o ka cesiri tun te, a tun na meen ka lakanli daw la. Ale de ye a jenogon sorodasi ce fila fara a yere kan, ka yelen ka kulu in jine juguw madelibaaraw ke.

Labitani Ponde min tun dabolen be sorodasiw dama kama, Mali ka yaretasan masurunya la, a labilala jamanaden tow ye. San 1958 waati la, dogotoro werew tara a baara la minnu te sorodasiw ye; kasoro ka sorodasiw yelema Kati.

Burama Dunbiya Dokala Y. Jara

Dō bē ka fara koɔriko gelyea kan

Kabini koɔrisene daminewaati la, koɔrisi numan tun be di a senebaaw ma. Nka sisani, numan te se olu ma bilen. San dōw ta yere be ke koɔrisi tolilenw walima minnu te den kosebe. A fila be ye gelyea ye koɔriko la. Koɔriwari sɔɔbaliya joona, o nana fara senekelew ka siko degun kan; nɔgɔko yere te gelyea fota ye tuguni Sabula fɔlɔ, silo tun jolen be dugu o dugu la, i tun be mangasa sɔrɔ yen fana. Ni mɔbili tun bēna koɔri ta, a ni nɔgɔwtun be n'a bolo ka bila mangasa kono. Nka sisani silojo dabilala. A be fo mɔgɔw k'u ka koɔriw ladon u ka sow kono. Hali n'ubora ka pese, ube segin ka don o so kelenw kono. Wa ni kasaara ye koɔri sɔrɔ kasɔrɔ a ma ta, o ye koɔritigi kelen kunko y'a bolo. An be waati min na, Semudete be nɔgɔw bila a yere nena dugu la, kasɔrɔ ka ci lase dugu tɔw ma, olu ka n'u ka nɔgɔw ta yen. Dugu dōw ni nɔgɔdugu ce be se kilometere 15 fo 20 ma janya la. Duguyiriwatɔn sigikun ye munyeo la? Ne nena a sigikun ye ka dugumogow ka senekeminenw jini, ka n'olu bila dugu kono. An b'a jini Semudete fe, a ka wulicogo nini nin gelyea folen ninnu na.

Yaya Mariko ka bo Senu Bamako

Poyi : Dese man ni

Dese man ni.
Dutigi mana dese,
Gelyea be don a ni dudenw ce.
Dutigi be ke mɔgɔfemɔgo ye.
A musow n'a denw, mɔgo si kelen t'a jate,
Kuma t' a balima tɔw ma;
Siginogɔnw kerebete.
Seli mana surunya,
Dutigi dese baato ni jɔre, a ni hami.
Balomana banokajugu n'a tɔbɛe ye.
Du kunko werew mana wuli,
Da be dese baato ye, sunogɔ t'a ye.
A ka kelen kɔrɔ te dɔn a ye.
Sigidabila dusu be don a kono,
A musow fana be furusa jini.
Dese man ni.

Isa Jalo ka bo Kɔdugu,
Dugabugu komini na Kati mara la

Saabugu jekabaara be yiriwali baaraw la

Saabugu musow be tɔn na, min be wele jekabaara. A y'a ka baaraw yamaruya səben (eresepise) sɔrɔ san 2005 marisikalo tile 3. Tɔn in jesiñnen be Saabugu musow ka jetaa sabatili ma. Koperatiwu fitinin min don, a ni Kɔlɔkani mara koperatiwuba min be wele Dunkafaton, a n'o bolo be nɔgɔn bolo. O koperatiwuba in ka baara jesiñnen be sene ma Kɔlɔkani mara kono, walasa nafa ka sɔrɔ seneñen na wariko ani dunkafako la. Baarakənɔgɔnya kono, walasa jekabaara tɔndenw ka se k'u jɔyɔro tiime koñuman, cakeda min jesiñnen be jekuluw senkɔrɔmadonni ma wulakɔnɔbaaraw nafaboli la n'o ye «PASAOP» ye, o ye tile 45 kalan ke Saabugu jekabaara nɔmogow kun. A kalan tun be tali ke jate ni sebenni ani kalanje matrafali la. Mɔgo 15 min sugandira kalan in kama, a kera sababu ye ka faamuyaba di olu ma. Kalankaramogɔ tuñ ye Mamadu Jara ye; animateri don ka bo Npeseribugu, Masantɔla komini na.

Saabugu yere be Masantɔla komini na. Masantɔla be Kɔlɔkani ni kɔrɔn ce ni kilometere 30 ye. A ni Saabugu ce ye kilometere 9 ye woroduguyanfan fe. Saabugu ye senekeguba ye. A dugumogow ye bamananw ye. Dōw be laadalako kɔrɔw kan, dōw donna keretijeyla la, dōw fana donna silamediine na. Dugu in sugudon ye ntɔnɔn ye, Masantɔla komini sugubaw sabanan don. Saabugu ni Dankɔrɔfugan be dan bo kɔrɔn fe, Ngolobugu ni Kɔfugan b'a ni kɔrɔn ce ka digi worodugu kan, Ben b'a ni worodugu ce, Ngolobilengugu b'a ni tilebin ce.

Demedenjekulu ni mɔgo naniyanumantig feñ o feñ be Mali kɔnɔan'a kɔkan, Saabugu jekabaara tɔndenw b'a jini a' fe, a' k'a' hakili to an na. Ne b'a jini Saabugu musow fe, an k'an cesiri balikukalan fe ka Kibaru kalan, walasa an na bo dɔnbaliya dibi la.

Konflos Jara Jekabaaratɔn
sebennikela don ka bo
Saabugu, Masantɔla komini na.

Mara cemaboli dajew nɔfɔcogo Jema maralamogow ye

Laje do kera Jema, mara cemaboli nansarakandañew bayelemani na sigidalamogow ka kanfotaw la. A daminena san 2006 nowanburukalo tile 28 k'a kuncé desanburukalo tile 1. Jema mara komini 15 konseyejekulu n'a balikukalankaramogɔ ñanaw tun be kene kan, ka fara «CFD» nɔmogoba Musa Togola ni demedenjekulu «AFLN» nɔmogoba Mahamadu Magiraga ani faso ka kunnafonidisben Kibarutogolamogɔ. Jema kominiw ka tɔnba «UCD» kalanso ye CFD ye; AFLN ye demedenjekulu ye balikukalanko la ñɔrɔn mara la. San 2005, cakeda fila ninnu jera ka mara cemaboli kalanw boloda. O hukumu kono, u jera ka baaraw kecogo feerew siri

nansarakan na, ka laban k'u bayelema bamanankan, marakakan ani fula kan na. O baaraba in kɔnɔna na, gelyea caman y'u sɔrɔ dajew nɔfɔcogo la sigidalamogow ye; ka nɔgɔnfaamu gelyea konseyew n'u ka maradenw ce.

Walasa ka gelyea ninnu wuli baaraba daminen in ka bila sira numan kan, «CFD» ni «AFLN» ye nansarakan dajew bayelemani jekabaaraw sigi sen kan ni Jema mara kominiw konseyew ni sigidaw mɔgɔba caman ye. Dajew minnu be fo ka caya mara cemaboli hukumu kono, olu be bayelema bamanankan, soninke (marakakan) ani fulakan na. Konseyew ye gelyea minnu sɔrɔ u ka lafaamuyalikejɔrw la, jekabaara ninnu sinsinna o dajew bayelemani ma. Ab'a to dañegafe kerenkerennen

ka soro mara cemaboli kan, Jema maralamgow benna minnu fccogo kan; ani a siginogonmara minnu ye Noron, Yelimane ni Nara ye, danegafe ka k'ubaarakemineny. Sabula mara minnu be dance bo, olu jelen don kan daw la. Bayelemanibaara in kun folo kera. «CFD» la Jema dugu kono. Bara don folo la, jama jera k'a hakililadajew fo. Waatimintun bolodara o kama, danegafe hake min sera ka soro o surunyana 180 na. O kelen bayelemanijekulu saba labenna kan saba ninnu na. Kunnafonidiseben Kibarusebennikela dotunwelela danewsebencogosariya labatoli la bamanankan na. Mogow barola danegafe ninnu kan kosebe, ka ben fccogo daw kan, minnu dajirala bayelemanijama na baara tile sabanan don ka soro k'u segeseges. Jaabi minnu sorola, a jirala olu ka taa kalan kominiw mogobaw jena, olu k'u fela fo u kan. Bamanankan ta taara kalan Jumara, fulakan ta kalanna Fasudebe, ka marakakan ta kalan Latakafu, Lakamane kominina.

Nin baara laban ninnu senfe, son kera mara cemaboli danegafe kerkenkerennen na ka nesin Jema mara komini 15 ninnu ma. A bena labugun ka bila kominiw ka bolo kan.

Dokala Yusufu Jara

Kunnafoni surunw

Naanininw : Lamerikenjamana dugu min be wele Losanzelosi, Esipani muso do ye naanininw bange a ka sabaninw bangelen kofe ni san 3 hake ye. Bangeli in kera opereli ye a konobara dogokun 32 la. Musomanin 2 b'u la, olu kelenna girinya ye kilo 1 ni garamu 8 ye, k'u kundama to santimetere 43 ani santimetere 44 ni tila la. Cemanninw kelenna ye kilo 1 ani garamu 575 ye, k'u kundama ke santimetere 41 ye.

Muso in togo ye Anzela Magdaleno, a si hake be san 40 na.

Bangeko nedondogotoro 37: O hake de be forobabaara la Mali kono. Olu la, mogo 27 be baara la Bamako. Cakeda min nesinnen be Malidogotoro suguyaw n'u hake jatemine ma, o ye nin kunnafoni in lase.

Miliyari 11 ani miliyon 500 : «FAD» ben'o wari hake in juru don Mali la, Kayi ni Kulukoro maraw kominiw yiriwaporozew musakali kama■

Pankurunko don kerkenkerennen daw

San 1890 okutoburukalo tile 9: Kileman Aderi ye pankurun folo pan Arimewiliye.

San 1903 desanburukalo tile 17 : Wiliburi ni Orowili Uruwayiti panna ni metere 284 ye Kiti Hawuki, Karolinidinori la.

San 1906 nowanburukalo tile 12 : Santosi Dumon kera pankurunbolila folo ye ka kilometere 41 ani metere 290 ke lere kelen kono.

San 1907 nowanburukalo tile 13 : Tubabu pankurunbolila min be wele Poli Korno (1881 - 1944) o ye elikopiteri folo pan ka se metere 1 ni tila la Lisiye.

San 1908 zanwuyekalo tile 13 : Hanri Farinan ye kilometere 1 koorilamini ke ni pankurun ye.

San 1909 zuluyekalo tile 25 : Luwi Bileriyo bora Kale ka se Duwere miniti 37 kono pankurun na..

San 1910 zanwuyekalo tile 7 : Tubabu pankurunbolila min be wele Huberi Latamu, o panna ka yelen ni metere 1000 ye sanfe.

San 1910 marisaklo tile 28 : Hanri Fabere ye jikanpankurun folo pan Beeri.

San 1910 setanburukalo tile 9 : Leyon Morane panna ka kilometere 100 ke lere 1 kono Eremiri.

San 1912 setanburukalo tile 6 : Orolan Garo panna ka yelen ni metere 5000 ye sanfe Hulugeyiti.

San 1916 : Arajo donko folo kera pankurun na.

San 1923 zuwenkalo tile 26 : Taji keko folo kera pankurun na k'a to sanfe.

San 1926 : Fen minnu b'a to pankurun be wuli ka ne kasoro mogo te yoro jan ye, o lajeli panko folo kera.

San 1927 mekalo tile 20 n'a 21 : Pankurun min be wele Sipiri ofusenluwi, Sarali Lendiberigi ye kogoji kunnapanko folo ke, ka bo Pari ka se Niyorki, Lamerikenjamana na.

San 1930 setanburukalo tile 1 n'a 2 : Jedone Kositi ni Morisi Belonti bora Pari ka se Niyorki kasoro u ma cun yoro were la.

San 1939 utikalo tile 27 : Pankurun tiribo ereyakiterima panko folo kera ni «Henkel He 178» ye.

San 1947 okutoburunkalo tile 14 : Lamerikenjamana pankurunbolila Sarali Yigeri ye pankurun fizemoterima folo pan. O pankurun in welela «X - 1».

San 1949 zuluyekalo tile 17 : Mogotapankurun folo tiribo ereyakiterima panko folo kera.

San 1962 zuluyekalo tile 27 : Pankurun fizemoterima min be wele «Norofu Amerikani», X - 15, o ye panko folo ke ka se metere 95936 la sanfe. O panna pankurun were sanfe.

San 1965 marikalo tile 1 : Pan kera ka yelen sanfe ni metere 24462 ye k'o pankurun fanga kilometere 3331 ni tila la; nka «Lukidi YF - 12 A y'o sanga bin.

San 1969 feburuyekalo tile 9 : Mogotapankurun min be wele «Boeing 747», o panko folo kera.

San 1969 marisikalo tile 2 : Pankurun «Konkorodi» panko folo kera. Faransi ni Angilejamana ka pankurun dilannen y'o ye.

San 1972 : Elikopiteri min be wele «Kama», Zan Bule y'o panko foloke ka se metere 12440 ma sanfe.

San 1974 mekalo tile 23 : Erpu Eribisi A300 panko folo kera. O ye doribata pankurun ye.

San 1986 desanburukalo tile 14 n'a 23 : Lamerikenjamana pankurunbolila Diki Urutan ni J. Zanna Yigeri ye dinje laminiko folo ke kasoro u ma cun yoro si la■

Fasokanw joyoro jamana yiriwali la

An b'a damine ni fasokanw nsfoli ye. N'a fɔra fasokanw, Mali kɔnɔ kɔrɔ jumen b'o la? O kɔfɛ yiriwali yere ye mun ye? N'a fɔra jamana yiriwali, kɔrɔ jumen b'o la? An be min dɔn o la an da be se o fana ma. O kɔfɛ an be misali damado ta, minnu b'a jira ko fasokanw joyoro ka bon jamana yiriwali la. Fasokanw ye kan jumenw ye?

Siyə o siya be jamana kɔnɔ n'u be jate jamana siyaw ye, olu be kan minnu fɔ o kanw be wele fasokanw. Nka sariya be ko bɛe la. Jamana ye sariya ta ka fasokan damado sugandi : bamanankan, bomu, bozokan (ciyaxo), dɔgɔsɔ, fulfulde, hasaniya (surakakan), mamara (miyankakan), maninkakan, soninke, (marakakan) siyenara (sinafɔkan), sɔngayi (kɔrɔbɔrɔkan), tamasekkikan, ani kasonkakan. Bi-bi inna, sigini b'okan 13 ninnubɛe la, usəbəncogosariyaw sigira, kalan be ka ke n'u ye lakɔlisow la, balikukalansow ani duguyiriwalikalansowfana, fon'a kera kanfila ye maninkakanani hasaniya. Jamanakuntigisariya de tara ka nin kan kofɔlen ninnu lakodon, depitew kelen kɔka a fesefesé ka jen n'a ye. A nimɔrɔ ye 96-049 ye, a tara san 1996 utikalo tile 2 don. O sariya in y'a jira ko sigida lakodɔnnenw ani jamanadenw yamaruyalen don ka fasokanw yiriwali baaraw ke.

Jamana yiriwali, kɔrɔ jumen b'o la?
Jamana yiriwali taamasiyen fɔlo ye kalan ye. Ni jamanaden fanba kalanna, baara be keni hakiliye. Ono be ye sekoni dɔnko lanenamayali la, sɔrɔ yiriwali, dunkafa ani kene ya sabatili, fanga bolicogo numan ani fasodennumanya, foka taa se sigiyɔro lakanani n'a labenniko numan ma. O tuma ni jamana min mɔgo kalannen man ca, yiriwali te se ka sabati o jamana masina kɔnɔ. Kabini yereta san fɔlow la jamana nɛmɔgɔw y'o faamuya. U y'a faamuya fana ko jamana te se ka yiriwa ni walikan ye. O de kama u y'a pereperelatige Mali kalanko səbenba kɔnɔ, min labenna san 1962 ko ni fasokanw sera ka lanenamaya waati o waati, k'u ke

dɔnniya sɔrɔsira ye ani yiriwali cakeminew, jamana be yamaruya di baara ka ke n'u ye. N ka jate la halisa an b'o hakillila kelen in de kan, ko kura te. O siga ka bɔ bɛe la.

Misali damado minnu b'a jira ko fasokanw joyoro ka bon jamana yiriwali la :

An ye misali fila dɔrɔn ta. Fɔlo ye balikukalan nafa ye Səmudete kɔnɔ. Filanan ye kanfilajekalan nafa ye kalanko la Mali kɔnɔ.

Balikukalan nafa Səmudete kɔnɔ : Buguni, Fana, Kita, Kucala, Sikaso.

Koɔrisenejamanaw na Farafinna, Mali delila ka joyoro fɔlo sɔrɔ. An ka nininiw senfɛ, an y'a nini k'a dɔn Səmudete ye baara minnu ke balikukalanko la walasa ka joyoro fɔlo sɔrɔ.

An y'a kɔlɔsi ko san 2002-2003 kanpani na, balikukalanso 409 tun be Səmudete bolo a ka maraw kɔnɔ. Balikukalankaramogɔcemanhaketun ye 12 757 ye, musoman hake tun ye 2698 ye. Balikukalanden jolen ceman hake tun ye 124 602 ye, musoman hake tun ye 16 841 ye. Səmudete kɔnɔ, balikukalanden jolen kelen kelen bɛe tun be se ka sene fecre kuraw kalan k'u faamuya ka se u waleyacogo la foro kɔnɔ. A tun wajibiyalen don u kan, u k'u ka sigidalamogɔw lafaamuya sene dɔnniya n'a fecrew la, walasa bɛe ka bɔ u nun ma dɔnniya ka forobaya cikeduguw la.

Jatemineyw'a jira k'o kanpani kelen na (san 2002/2003), bálikukalanden jolen ceman kelen tun be sɔrɔ foro 142 408 kɔnɔ; o be ben foro 67 ma kemesara la. Balikukalanden jolen musoman kelen tun be sɔrɔ foro 15376 kɔnɔ; o be ben foro 7 ma kemesara la.

Səmudete tun be cikelaw kalan baara jɔnjɔn naani na. Olu tun be boli sene ni sannifeere kɔcogow kan, baganw maracogo, sene keminew, nɔgɔw ani furaw sɔrɔcogo n'u maracogow, sigida lamini minecogo numan ani yereñenabɔ kɔcogó numan sigida la.

Nin bɛe təmenen kɔfɛ,

kunnafoniseben fila tun be lase Səmudete cikelaw ma Kibaru ani Jekabaara kɔnɔ. Olu tun be cikelaw ka faamuya sinsin.

Nin nɔgɔnna sera ka ke koɔrisene na cogo min na, a nɔgɔnna be se ka ke baara wərew la jamana kɔnɔ ten; i n'a fɔ baganmara, mɔnni, ani do wərew. N'o kera Mali be yiriwa wa, a te yiriwa de?

Kanfilajekalan nafa Mali kalankola

Kanfilajekalan be ke Mali lakoiso misenniw bɛe la bi, k'a ta san fɔlo la fo ka se san woɔrɔnan ma.

Bamanankan, Fulfulde ani songayi, olu kalanni daminena 1994 san;

Tamasɛki, Dɔgɔsɔ, Soninke, olu kalanni daminena 1995 san;

Bomu, Siyenara, olu daminena 1998 san;

Ciyako ni Mamana, olu kalanni daminena 2000 san; Kasɔnkalan daminena 2001 san.

Kanfilajekalan nafa ka ca. San 2000 la, Kalanso woɔrɔnan nɔgɔndan jaabiw səgesegera, ka kanfilajekalan sokalanden wasalenw ni kalan kɔcogo kɔrɔ kalanden wasalenw hake sanga nɔgon ma, min ka ca ni min ye, o ka dɔn; ni min nafa ka bon o ka dɔn. A yera k'a fɔ ni Tumutumara kelen te, kanfilajekalan kalandenw ye kalan kɔcogo kɔrɔ kalandenw dan kosebe Mali marabolo te bɛe kɔnɔ ani Bamako disitiriki la.

Dijɛ kɔnɔ karamogɔba bɛe bennna a kan ko denmisennin hakili be dayele kosebe n'a ye kalan damine a fakan na. A hakili be dayele, a be walawalan, a be kɔneñini caman ke a yere ye. N'i y'a bilasira konuman, a ka ca a la a ka kalan be sabati.

N be se ka o səmentiya bawo 2000 san, Kalani-mali (calan-Mali) ye nɔgɔndan do laben tubabukan ni bamanankanna Baginda ani Bamako kanfilajekalan kalandenw kun. Nɔgɔndan in bolila nsiirin kuraw səbenni kan. Kalandenw ka nsiirin səbennew kera gafe ye tubabukan ni bamanankan na. Kalancogo kɔrɔ la, sanni kalanden ka se k'a hakillila səben oye san camanye; kuma te ka nsiirin kura laben a yere ye bitile kow.

kan.

Tiñe don geleya caman yera kanfilajekalan taabolow la ani filiñ, nka a nafa ka bon n'a geleyaw ye; wa geleya minnu don fura bë se ka soro u la. Fili ninnu kera olu fana bë se ka latilen. O de kama, kalanko n'émogow ye feere kura boloda min bëna kanfilajekalan ka filiñ latilen ka sinsin ka taa a fe. Okalan kecogo kura in bë wele nansarakan na KIRIKILOMU. Danfara min bë kirikilomu ni kanfilajekalan ce, o ye fen kelen dörön ye; kirikilomu sinsinnen bë magoneuw de kan, n'o bë wele tubabukan na (*compétence de vie*). O magoneuw bë ta kalandia sugandilenw kono n'o ye (*Domaines concernés*) ye tubabukan na; o fana bë ke kulubaaraw senfe walima kelennabaaraw (*pédagogie de groupe, pédagogie différenciée*) ka nesin poroze do waleyali ma walima kojenabota do (*Situations, problèmes*) baarakalansolenw (*Tâche intégrative*) senfe.

Kirikilomu lanini ye kalanden ka dönniya soro, dönniya min b'a nafa, dönniya min b'a to n'a bë se ka ko dilan a yere ye ani ka a yere n'ebwo dinelatige n'a girigarakow la. A dabokun te ka kalanden kunfa ten gansan, kasoro a te se fosi la. An y'a fo ka teme ko danfara min bë kalan kecogo numan fila ninnu ni njogon ce, o ye magoneuko yero ye, n'o ye (*compétence de vie ye*). N'a bora o la, u fila bee bë ke fasokanw ni tubabukan na. Kalan kecogo numan feere kelen de matarafalen bë u bee kono, n'o ye ka kalanden bila a ka dönniya nini a yere ye; n'a ye geleya soro, karamogo b'a demedeme, k'a bilasira. O kofe kalansen fen o fen bë kanfilajekalan kono, olu bee bë kirikilomu kalandia bolodalenw kono. Kirikilomu kalandia bolodalenw ye :

1 - Kanw ni kunnafonifalen, (*langue et communication*). 2 - Dönniya, matematiki, ani feerekalan (*Sciences Math et technologie*),

3 - Hadamadenyako dönniya (*Sciences humaines*).

4 - Hadamadenya sabatikan (*Développement de la personnalité*).

Kumalasurunya la, Kanfilajekalan donna kalanso folo la cogo min na fo woɔrɔnan, a bë se ka don

wolonwulanan na o cogo la fo ka taa se kalansoba ma ,n'o ye iniwerisite ye. A te ne cesiri kô, baara ani ka nafolo caman don a dafé. N'o kera kalanko bë sabati wa, a te sabati de? Ni kalanko sabatira jamana bë yiriwa wa ,a te yiriwa de?

An bë dan nin misali fila ninnu ma n'o te duguyiriwalikalansow bë yen olu fana ye taamasiyen numanw ye. Misabugubaaradegekalanso bë yen; demedonjekulu camanye baara ke ni fasokanw ye jamana yero caman na; olu bee ye misaliw ye minnu b'a jira ko fasokanw joyoro ka bon kosebe jamana yiriwali la.

Kunceli :

Fasokanw joyoro ka bon jamana yiriwali la, hali fasokanw lagosibagaw yere b'a dòn k'o ye tiñe ye. Feere jugu

Dukene n° 31nan : Npogotiginin ka balikuya

Npogotigi mana a ka laadajoli ye tuma min, o y'a balikukalen ye; o y'a ka musoya dafalen ye. A bë se ka den soro n'a ye ceko ke a ka densorowaatiw kono. An delila ka muso ka densorowaatiw tereme ka teme kibaru kono.

Npogotigi balikuyatuma, siw bë falen a nefela la ko kenesiw. Siw bë falen fana a kamankorolaw la. Balikuya bë na san 11 ni 14 de ce, nka a bë se ka owaati je doonin. Bangebagaw kan'a to denmuso ka balikuya ka soro a te laadako kalama. A sin mana bo, a ka kan ka kalan musoya wale dòw la, i n'a fɔsanaya matarafali laadawtuma. Laadabasi walima laadajoli : Kalo o kalo musow b'a fo k'u bë koli la, dòw fana b'a fo k'u bë laada la. O ye mun ye? Joli de bë bo u nefela la. O joli te jo fo tile 4 njogonna. Joli mana jo ka tile 28 njogonna ke, a bë damine tuguni. Tile 28 o tile 28, o laadajoli bë bon u kan. Nka muso min si mana se san 45 ni koma, o te laadabasi ye bilen. A bë fo ko a ka bange jora, walima ko bange tigera a la. Kalokono, musoka densorowaati mana se, a bë fan kelen labila. O fan in bë teme wolomugu fe. O fan in ni ce laawakise bë njogon soro wolonugu kono ka dorogo ka ke den ye, a kelen te se ka ke den ye. O mana ke, fan si bë ban tile 4 kono. Fan kelen mana bila ka bo fanso kono, denso fana b'i laben ka den makono. Denso ka laben ye mun ye? Joli caman de ben'a sigi denso kono walasa den na se ka balo o joli la.

min bë ka tige olu fe, n'o ye ka fasokanw ni tubabukan bila njogon na, n'an m'an farati o bëna fijé bila baara la. Fasokanw yiriwali man kan ka fijé bila tubabukan kalancogo numan n'a sèbencogo numan an'a faamuyaliko numan na. U ka kan k'a toanka tubabukan faamuya konuman , k'a ke anta ye, k'a nafa bo, ka se k'a nafaw sama ka jigin an ka kanw kono. Fasokanw kanubagaw n'a lafasagaw man kan ka fili u ka kélé keta ma. Fasokanw ni tubabukan ye njogon gese ni njogon fale de ye. Utse se ka ke njogon jugu ye, u man kan ka njogon tiñe. O bë cogo min na, Nkokalan fana bë ten. An man kan ka Nkokalan kélé. A ka kan ka deme k'a yiriwa.

Mahamadu Konta

Ni fan labilala k'a si tile 4 bee ke kasoro laawakise m'a kunben ka darogo n'a ye, joli min tun sigilen bë densokono, ojolilaban bë bokonema. An b'a fo o joli ma ko laadabasi wali i a a d a j o l i . Muso ka wolominenw:

Fen bee labennen bë muso kono Ala fe, fen minnu b'a to den bë sinti, ka kunkuya, ka bange. Minen minnu bë nin baara 3 ke muso kono, an k'olu de ma wolominenw.

Wolominenw file nin ye :

1 - Fando : Fando ye fila ye; kelen bë kinin fe, kelen bë numan fe. U bë fan kelen labila kalo o kalo;

2 - Denso : Fan ni ce laawakise mana dorogo ka ke den ye, o den ben'a da densokono. Denbe toyen ka kunkuya fo ka taa a se wololi ma.

3 - Wolonugu : Nugunin fila bë yen, olu bë bo fansow la ka taa denso la. Fan bë teme onugunin kelen de fe ka taa denso la. Laawakise fana bë fan kunben o nugunin de kono. An ko o nugunin de ma ko wolonugu. Fila don kelen bë kenin fe, kelen bë numan fe.

4 - Wolobulon : Dòw ko a ma ko ju. Den woloto bë teme o bulon de fe ka na kenema.

5 - Dawolow : Olu ye suguya fila ye, dawoloniw ani dawolobaw. Siw bë falen dawolobaw de kan.

Mahamadu Konta

An ye nin kunnafoniw soro DNAFLA gafe koroba do kono

Sibanbugoli bë ka da Alizeri musow kan cew fe

Ako gelyara, ka gelya, fo Alizeri ,nemogow ni komogow benna a kan ka sariya kerenkerennten ta a ko la. O la, san 2005 la, yelema donna du sariya la. O y'a jira ko musobugoba ka dabila jamana kono. Ce o ce ka baara don, nangilibere bë da o kun, hali furusa bë se ka bë a la.

Nka o n'a ta bee, segesegelikelaw y'a jira, ko do be ka fara musobugo kan ka taa a fe Alizeri halibi. Muso naani na, saba be bugoliba dakun na halibi. K'a ta san 2004 zanwuyekalo la, ka se san 2006 zanwuyekalo ma, polisiw ni zandaramuw ye muso 15.000 ka seben soro k'a jira k'u lajabara cew fe. Wa muso minnu te son ka taa fanga la, ka da laadaw taabolo kan, siran, ani kalanbaliya fe, o hake ka ca kosebe. San 2004 kono, kojugu 7197 kera musow la, o kojugu ninnuna, binkannicenimusoya senfe, o 250 tun b'a la. Muso 16 tora o senfe, bawo u tun sebekoro joginna

fo ka damateme. San 2005, muso lajabalen cew fe o hake sera 7800 ma, kemesara la, a yelenna niye, n'i y'a sanga san 2004 ta ma.

Dogotorosoba do be Alizeri min be wele «Musitafa», o nemogow y'a jira, ko muso hake min be bugo, fo k'u jogin cew fe san kono, n'u be taa u yere furake olu ka dogotoroso la, o hake be se 9000 ma. Segesegelikelaw y'a jira ko n'i y'a ye nin kojugu ninnu be da musow kan, folofolo hakililaw fanga de ka bon kosebe halibi Alizeri, minnu b'a jira ko gon sago b'a muso la, a farikolo n'a ni bee y'a ta ye. Jatemine y'a jira, ko kemesara la, muso bugolenw na 69,5 ye musow ye minnu te baara la; kemesara la 26 ma kalan; kemesara la, 75 be mine k'u dasi u ka so yere kono; kemesara la, muso furulen 73 be bugo k'u lajaba u cela la, u cew fe.

Malika Beligasemu
Mahamadu Konta

Kameruni fan dow la ni ce t'a muso gosi, o koro ko a t'a fe

Siya dow be Kameruni jamana woroduguyanfan fe, minnu be wele Betiw. Olu fe yen, jarabi ni kanu sinsinnan ye bugoli ye. Ce o ce te to k'a muso gosi, o koro k'a muso ko man di a ye. O muso ninnu bolo, bugoli ye kunkorotako ye.

Muso do y'a jira ko n'ale ce ye tile fila ke a bolo ma se a ma, a b'a dakarobo fo a k'a gosi walasa a k'a don k'a nege boilen t'a ce la. O muso in togo Kirisitini Ngono, jagokela don Duwala sugu la. Min be bugoli in to diya muso ninnu kufi, o ye ce b'u bererebereli min ke k'u laadiya ani k'u neji ce bugoli kofe. Musobugo ye Kameruni sigida in laada koroba ye, jamana sariya kuraw selen te ka min bali, Belibi Ndazana min ye Betiw ka kabilatigi ye, o ka fo la. Osariya kura ninnu be muso toboroli n'a lajabali kono, k'a jira k'u be se ka ke furusa sababu ye. Betiw ka hadamadenya taabolo

faamuyacogo la, du kono, dudenw ladamuni ye muso de ka baara ye. O la, ce ka kan ka muso kolon kosebe, ka gerente sigi a kan; a mana ko kolon ke doron, a be gosi walasa a k'a don ko a ye ko jugu ke, a kana segin a noggona were kan bilen. Muso mana ke misali numan ye du kono, ka munu, ka sabali, ka baara numan ke, a denw be ladamu ka ne. Ni muso caman be ce min kun, o be bugoli la su ni tile, bawo a musow be keleya noggon na ni bugoli de ye. Baramuso de be bugo tuma bee, o be waso no ye. Nin laada ninnu ka jugu fo k'a damateme. Kameruni muso caman be yen bi, olu kelen be k'umantocew ka toorosuguya caman kan, bawo se t'u ye dabali t'u ye, ka da laadaw cogoya kan, minnu ma muso jate fen were ye ni ce ka bolokonofen gansan te.

Aze Nkiwija
Mahamadu Konta

Kunnafo surunw

kunsigi ladoncogo

N'i b'i kunsigiw bo noggon na, sogoma ni wula ani sanni i k'i kun ko, i b'a saalo ni kunsaalolan ye. Tulu min be ncoono ka bo kunsigi ju fe, a b'a to o ka mun kunsigi fan bee la. Nka n'i t'a fe o tulu in ka se i kunsigi fan bee ma k'a manamana, i b'i kun saalo kunnana fe, kunsaalolan kana se i kunkolowolo ma. Dogokun o dogokun i be se k'i ka kunsaalolan ko ni sanpoyinji walima safune na.

N'i b'a fe i ka sifonmatila ka sebekoro je fo k'a manamana, i be zaweliji do k'a koliji la.

N'i b'a fe ka feneñenamaw gen i ka so la, i be furabulu mantinma do dulon i ka so felewow la, o mana ke, i te dimogo kelen y'i ka so kono. N'i b'a fe k'i ka witiriw ko fo k'u manamana, i be winegiri do k'u koliji la. Koli kofe i b'u josi ni fini jalan do ye.

Noggobon

Ne denmuso t'a ka laada ye folo, nka tuma dow la noggobon be ci a kan, fo a dow be caya. O ye bana ye wa?

O kana i jore, noggobon be damine muso dow la kasoro olu n'u ka laada yeli ce be san 1 hake bo. Muso farilafenw cogoya de b'a to wolonugu be o noggobon in ncoono kasoro bana t'a la. Nka i b'i janto a la, ni noggobon in ne nerelama don k'a kasa goya, o ye bana ye. I b'a jira dogotorow la.

Kalanbali miliyon 800

O hake de be dinje kono. Olu la, kemesarada la, 64 ye musow ye. N'i ye jatemine ke Mali kan, cemannin saba o saba, mogo 1 ani musomannin fila o fila, mogo 1, jigidayoro fosi t'olu bolo kalannadon na.

Mogo miliyon 4: Maliden hake min be jamana kakan, o don. Olu la, mogo 80.000 fo ka se 120.000 ma olu be Faransijamana na.

U kelen don jekulu 400 ye u bodgeuw ka yiriwaliporozew musakali kama ■

Segesegelikelaba ka san fōlō baara kelen dōw

Segesegelikelabako ye kura ye Mali ka kolosiminecakedaw la. A damana fangabonda don segesegeli kama jamana kōnō. Min bē jamana den bēs ka bila la. Fangabonda in sigira sen kān mara kēcogo numan ani jamana nafolo lakanani ka sira sōrō kosebe. Minisiriw ka laadalatōnsigi dō senfē, u ye segesegelikelabako naniya siri, k'o ci depitebulon ma san 2003 zuwenkalo tile 19. Utikalo tile 11, depitew kumana a kan. Segesegelikelabako kera sariya ye san 2003 utikalo tile 25, min nimōrō ye 03-030 ye. Depite 126 jenna ni sariya in tali ye, 6 ma son a la, 7 y'u yere mine olu ma son k'u kandi a la. Sariya in sariyasen 2nan na, a jirala ko segesegelikelaba ka baara fōlō ye ka cakedaw ni jekuluw segesegē, ni baaraw taabolo, baara bolodalenw ani yiriwaliporozew labencogo ka ni; Filanan ,goferenaman ka demewari be di cakeda fēn o fēn ma, n'o ye fangabondaw, marabolow, foroba cakedaw ani jekuluw ye, k'olu ka wariw doncogow n'u bōcogow segesegē sanga ni waati bēs la, walasa u ka kē jelenya la; Sabanan, musaka min be don cakedaw la o nafa ka ye, ani ka taasira dajira goferenaman na, faso nafolo ka don a donko la, baara fana ka kē ka ne. O la, cakeda fēn o fēn be jamana kōnō ni goferenaman be nafolo don o dafé walima n'a ka nafolo nafa bē se o ma, segesegelikelaba ka baara y'o ka mara kēcogo numan kolosili ye. Segesegelikelaba n'a demewari wōcōtūmōnigūw sigilen, u y'u ka segesegeliw daminé san 2005 zuwenkalo la, ni faso ka nafolo dontaw ni bōtaw segesegeli ye. O hukumu kōnō, segesegelikelaba n'a demewari wōcōtūmōnigūw y'o baara in ke bolofara saba ye.

Bolofara fōlō ye «teweya» ni wusuru tow mineni n'u lasecogo y'u laseyōrō la. Bolofara filanen ye deduwaneniwariw n'u wusuruw ye. Bolofara sabanan ye forobabaaraw dicogo ye. N'i y'a ye segesegelikelaw fōlōla deduwaneniko la, u ye jateminé de ke fōlō, faso ka sōrō n'a ka musakaw cogoyaw kan. Sabula san 2003 la, dijé kōnō wariko jateminéso min ye «FMI» ye, o y'a jira ko deduwaneniwariw sera ka 52 ni murumuru 7 ta kēmesarada la, Mali ka san 2003 baara bolodalen musaka sōrotaw la; kasōrō dōwēre ma sōrō o teweyaw la 17 ni murumuru 3 kō. Wari hake min tun kā kan ka sōrō deduwanenī na san kōnō, o mana fara teweyaw ni wusuruw kan, o tun bē 70 ta kēmesarada la Mali bidize(san baara bolodalen sōrō n'a musakasēben) la. Faso yere ka jate la, cakeda minnu be wele

«anterepiriziw», kēmesarada la olu 10 dōrōn de jōl don ni 80 ye kēmesarada la Mali ka teweya kuurukaara la san kōnō. O kō tuguni, izinitigiw ka tōnba min be wele «OPI», o y'a jira ko sonyali ni jágo kōnnen min be jamana kōnō, o bē faso bōne 50 la kēmesarada la a ka san nafolo sorota la. Bankimōnjali fana y'a jira san 2000 la, ko sonyali kera sababu ye ka Mali bōne sefawari miliyari 200 la. Mōgō minnu be taa jagofenw ta jamana kōkan, o wari fōlen in tun be cōs olu ka teweya ni wusuru sarataw la duwañesow la. Nin waleya jugu ninnu de b'a la ka faso ka anterepirizi minnu be baara la jelenya la, k'olu bila dabolo jugu kan. O de koson segesegelikelaba n'a demewariw fōlōla k'u disi da duwañesow la; n'o ye deduwanenī sōrō ni teweyaw ni wusrukow ye. Kenyereye ni goferenaman

Tulon

Nin ja fila dilanbaga y'a dabo a kama ka fili 10 k'u la. A y'olu nini

- fe 10 - Sungurunin sinbara kiniñ fe.
8 - Kiniñfēnmasali sanfela 9 - Furatu min be Sungurunin bojo kfē kiniñ kiniñ fe 6 - Tulukalaw kiniñ fe 7 - Kogō min be Sungurunin kfē
3 - Jinenaweri numan fe 4 - Sungurunin bololange 5 - Drabu Sungurungu
1 - Sungurunin dawolo sanfela 2 - Boloknumi dñ numan fe
jabbi

ne 11nan tō

cakédaw, bée ko ka jogor kónnen kélé. O kéléli férre ye jago sariyabatoli ye. Teweyako ségeségelei la cakédaw 4 tara, ségeségelelikelaw ka fo la. U'y a jira k'u ye gelyea caman soro a kónona na. Nka a sera k'a to u ka seereya a la, ko sefawari miliyari 13 taara ka faso dan falaki la; ani ka wusuruko sariya soroço caman ye. Deduwaniéni musakako ségeségelei la, u y'u sinsin san 2002 taji dontaw kan. O san kelen in dörön na, a kólosira ko sefawari miliyari 2 ani miliyon 500 kunmaniyan jamana ma tajiw deduwaniéwariw n'u wusuruw la; ani duwajew yére ka baara kécogo juguya. San 2004 yére dörön kóno, goferenaman ka musaka bolen n'a kannajuru kuuru tun ye sefawari miliyari 625 ani miliyon 800 ye. O bén Mali ka soro (PIB) la 24 ni murumuru 8 ma kémésarada la. A san musaka bolen na, fen minnu sanna faso tōgō la, o bennna 56 ma kémésarada la. O ye doniba ye jamana kun; kasoro kabini san 1995 la, Mali ye sariya dō tā foroba baaraw dicogo la wálasa nafolobata bère ka bén baaraketaw ma. Nka o bée la, a té ka ke cogoya numan na. Jamanadenw ni kunnafonidisow bée b'a la k'a lagosili ke.

Ko 3 minnu ségeségera, n'o ye teweyako, deduwaniéko ani foroba baaraw dicogoko ye, o kofé cakédaw dōw némogow y'a nini ségeségelei ka k'olu ka yorow la. Mali soko banki n'o ye «BHM» ye, o b'o la. Yoró dōw fana mogó wérew y'u ka nisongoyajiraseben ci ségeségelelikelaw ma. Cakédaw min bē wele «PYRAM IDKOM», o ségeségelei soro o senfe.

K'a damine san 2005 awirilikalo la ka se a desanburukalo ma, nisongoyajiraseben (pilent) 60 ye nögón soro ségeségelelikelaw la. U ye jaabi di a kelenna bée la.

Ségeségelelikelab ka baara seereyaseben kóno, kuma kelen bē dakun 6 kan: teweya mineni n'a laseli; san 2002 tajiw deduwaniéwari n'a wusuruko; foroba baaraw dicogo; Mali soko

banki ("BHM") kunkanko; Lotolidipil baara jayemineni n'a kólosili; ani nisongoyajirasebenw fesefeseli.

Cakédaw 4 min tara teweyakow ségeségelei la san 2002, 2003 ani 2004 taw la, o nesinna Maliteli, Sotélima, Ikateli ani Bamako mériba ma. Ségeségelei bē senna cakédaw wérew la.

Nisongoyajirasebenw fesefeseli : Sariya min ye ségeségelelikelabako sigi sen kan, o sariyasen 11nan b'a jira ko mógo o mógo dafalen don a farikolo n'a hakili la, n'o sago don goferenaman bē démewari di cakédaw min ma, o ka ségesége, a bē sèben ci ségeségelelikelab ma kunnafoni dafalen bē min kóno, min b'a to a b'a sinsin o kan a ka ségeségelei kónona na.

Ségeségelelikelab dörön de b'a jate minne ni kunnafoni sèbelama don, min nō ka kan ka bo.

Kabini ségeségelelikelab n'a démewogon sigira, nissongayajiraseben hake min sera u ma, o ka ca. San 2004 ta kéra 20 ye, 2005 ta tun ye 40 ye. Sèben ninnu fesefeselen, u tilala kulu fila ye. Kulu folo ye sèbenw ye, minnu bē tali ke ségeségelelikelab sigikun na. O kéra sèben 13 ye. Kulu filalan ye sèben 47 ye. Olu té ségeségelelikelab ka nöbotaw ye :

baarakelaw n'u némogow ce fognokow, walima tondenw ni nögón ce benbaliyaw ;sèben minnu kónokow ma dafa; ko minnu bē kirido la kaban; nininisében gansanw, k'a jira ko ségeségelelikelab ka na u ka yoró la kasoro welekun kérénkérénna ma fou kóno; ani kunnafonisében gansan wérew.

Nisongoyasében ninnu bora Mali marayoro caman na, mogó suguya bée fe; i n'a fo sigida mógo wérew, lasigidensow baarakela minnu bē jamana kókan ani fanga ka cakédaw mogow.

Kólosili la, hali muso kelen ka nisongoyajiraseben ma se ségeségelelikelab ma.

Cakédaw dōw y'u ka baaraw kécogo jugu kunnafoni sèben ka ci, i n'a fo minisirisow, fangabonda wérew,

goferenaman ni kiirisow ani kominiw tōgō la; basigidensow ani jekuluw. O sèben ninnu fesefeselen, a yera ko mógo caman da sera faso nafolo dunni ma hali n'u ma walanwalan ka jéya u ka sèbenw kóno.

NKa, a nisongoyajiraseben fara sèben tōw kan, ségeségelelikelab ye jaabi di a bée la; fo n'a bora sèbenw na, minnu cira dogo la n'u cibaaw tōgō ma sèben u kan.

Sèben cilénw bugunnatigew file : faso nafolo burujali kunkanseben 8; marakécogo latilenni, o sèben 5; dōw ka ko kelen dōw lakalili, o sèben 27; foroba baaraw dicogo jugu, osében 5 ani dugukolo nöfemankanw, o sèben 5.

Gelyaw n'u ta bée, ségeségelelikelab sera k'a ka baaraw ke. Ségeségelei bolila cakédaw fen o fen kan, a kuuru la, a kólosira ko sefawari miliyari 15 ani miliyon 587 ani ba 179 ani dörôme 367 kunmaniyan faso ma. Miliyari 12.959.080.872 ye teweya ni wusuruw ye, a to miliyari 2.628.098.494 ye deduwaniéni musakaw ye. Wari in kunmaniyan ju bora cakédaw 6 la, Sotélima ni Maliteli ani Ikateli b'olu la ka fara fanga ka cakédaw 2 kan, n'o ye duwajewow ni wusurumiéyorow (enpo) ye ani Bamako mériba.

Dokala Yusufu Jara

An ye nin bō ségeségelelikelab ka seereyaseben kóno

«AMAP» kuntigi
Solomani Darabo
-Mali kanw kunnafonisébenw
baarada kuntigi
Nanze Samake

Kibaru

BP : 24 Telefoni: 221-21-04

Kibaru Bugufiyé Bosola

Bamako - Mali

Sébennijekulu

Mahamadu Konta, Dokala

Yusufu Jara

Labugunyoro : Kibaru gafedilan
baarada

Bolen hake 16 000

KIBARU

AWRIEKALO						
NTE	TAR	ARA	ALA	JUM	SIB	KAR
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

AWRIEKALO						
NTE	TAR	ARA	ALA	JUM	SIB	KAR
				1	2	3
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28				

AWRIEKALO						
NTE	TAR	ARA	ALA	JUM	SIB	KAR
				1	2	3
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

AWRIEKALO						
NTE	TAR	ARA	ALA	JUM	SIB	KAR
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23 30	24	25	26	27	28	29

MERAKLO						
NTE	TAR	ARA	ALA	JUM	SIB	KAR
				1	2	3
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

ZUWENKALO						
NTE	TAR	ARA	ALA	JUM	SIB	KAR
						1
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

ZUWENKALO						
NTE	TAR	ARA	ALA	JUM	SIB	KAR
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23 30	24 31	25	26	27	28	29

UTIKALO						
NTE	TAR	ARA	ALA	JUM	SIB	KAR
			1	2	3	4
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

SETANBURUKALO						
NTE	TAR	ARA	ALA	JUM	SIB	KAR
						1
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

TOKUTOBURUKALO						
NTE	TAR	ARA	ALA	JUM	SIB	KAR
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

INOWANBURUKALO						
NTE	TAR	ARA	ALA	JUM	SIB	KAR
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

DESANBURUKALO						
NTE	TAR	ARA	ALA	JUM	SIB	KAR
						1
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13			